

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä	Diaarinumero EURA 2014/11843/09 02 01 01/2021/ESAELY
Käsittelijä	Puhelinnumero
Hankekoodi S22474	Tila Keskeneräinen

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi Yritysten muutoskyvykkyyden parantaminen	
Alkamispäivämäärä 1.5.2021	Päättymispäivämäärä 31.12.2023
Toimintalinja 9. REACT-EU:n ESR-toimenpiteet	
Erityistavoite 12.4. Yritysten ja yrittäjien muutoskyvykkyyden lisääminen	
Tukimuoto Työllisyyden ja osaamisen edistämiseen sekä sosiaaliseen osallisuuteen liittyvä kehittämishanke	
Hanketyyppi Hanke, jossa ei ole henkilöitä varsinaisena kohderyhmänä	
Kustannusmalli Flat rate 17 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy (PIKES Oy)	
Y-tunnus 2042869-6	Hankkeen WWW-osoite http://www.pikes.fi
Yhteyshenkilön nimi Jukka Nevalainen	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite jukka.nevalainen@pikes.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0400250552

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	Y-tunnus 2454377-1
--	-----------------------

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Hankkeen keskeisinä toimenpiteinä oli auttaa alueen yrityksiä selviytymään koronapandemian aiheuttamista talous ym. vaikeuksista. Hankkeessa tavoiteltiin mukana olevien yritysten muutoskyvykkyyden paranemista, jolloin ne ovat valmiimpia selviämään tämänhetkisestä ja mahdollisesti yritystä jatkossa kohtaavista kriisitilanteista. Tavoitteena oli myös yrittäjien ja yritysten työntekijöiden liiketoimintaosaaminen lisääminen ja työssäjaksamisen paraneminen. Hankkeen toimenpiteet jaettiin neljään erilliseen osioon. Kaikissa näissä osioissa oli kestävä kehitys ja vihreä talous läpileikkaavana teemana. Hankkeen toimenpiteitä toteutettiin sekä hankkeeseen palkatun yritysasiantuntijan omana työnä että kilpailutettuina ostopalveluna. Hankkeen toimenpiteet vaihtelivat yrityskoon ja yritysten tarpeiden mukaisesti. Toteutuksessa haettiin yrityskohtaisia, räätälöityjä ratkaisuja, jotta yksittäiset yritykset kokisivat saavansa yrityskohtaisia ja heille merkittäviä palveluja. Tärkeimmät toimenpiteet olivat:

Yritysten digi-osaamisen kehittäminen
Yritysten liiketoimintaosaamisen ja tuotekehityksen vahvistaminen
Yrittäjien ja yritysten työntekijöiden työssäjaksaminen ja
Paikallisen kysynnän elvyttäminen

Hankkeen mukana olevien yritysten mahdollisuudet selvitä tämänhetkisestä korona-kriisistä paranivat yrityskohtaisesti tehtävien kehittämistoimenpiteiden ansiosta. Tällaisia toimenpiteitä olivat mm. osaamisen kehittäminen digitaalisuuden, myynnin ja markkinoinnin sekä yrityksen talouteen ja sen hallintaan suuntautuvien toimenpiteiden avulla. Pitkän aikavälin tuloksena yritysten varautuminen niin taloudellisiin kuin muihinkin yritystä kohtaaviin kriiseihin paranivat ja yritykset ovat nyt valmiimpia kohtaamaan vastaan tulevia haasteita.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

The key measures of the project were to help businesses in the region to cope with the economic and other difficulties caused by the pandemic. The project aimed to improve the ability of the participating companies to change, so that they are better prepared to cope with the current crisis and any

future crises that the company may face. The aim was also to improve the business skills and coping of entrepreneurs and employees. The project measures were divided into four separate sections. Each of these sections had sustainability and the green economy as an overarching theme. The project measures were carried out both by the in-house business advisor hired for the project and through a competitive procurement process. The project measures varied according to the size and needs of the enterprises. The implementation sought tailor-made, company-specific solutions, so that individual companies felt they were receiving services that were specific to their company and relevant to them. The main actions were:

Developing the digital competence of enterprises
Strengthening their business skills and product development
Improving the coping of entrepreneurs and employees; and
Improving local demand "Löydä läheltä!" theme.

The chances of the companies participating in the project to survive the current corona crisis improved, thanks to the development measures carried out on a company-by-company basis. Such measures were e.g. competence development through digital, sales and marketing, as well as the company's finances and its management. As a long-term result, companies' preparedness for both financial and other crises facing the company improved, and companies are now more prepared to face the challenges ahead.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Taustana hankkeen käynnistämiseen oli Koronan aiheuttama pandemia ja siitä seurannut yritysten kriisi. Tämä vaikutti eri toimialoille ja eri yrityksiin hyvin vaihtelevasti. Tuotannollisen alan yritykset pärjäsivät kriisissä parhaiten. Eniten vaikutuksia on ollut tuotannollisilta aloilta elintarviketeollisuudessa, jossa erityisesti ravintola-alojen myynnin pieneneminen vaikutti suoraan elintarvikealan yritysten myyntiin ja sitä kautta tulokseen. Pahiten kärsineitä aloja ovat olleet matkailu ja sitä tukevat toimialat, kuten harrastus- ja hyvinvointipalvelut (esim. ratsastustoiminta, lemmikkieläinten hoitopalvelut, kunnostus ja siivouspalvelut) ja palvelutuotanto (sote, ravintolat, henkilökohtaiset palvelut) sekä erityisesti kivijalkakaupat, joiden myynnin pudotus on ollut pahimmillaan jopa luokkaa 70 %. Nurmeksen alueen yritysten kokoluokkajakauma on kahtiajakoinen. Alueella on muutamia yli 50 henkilöä työllistäviä yrityksiä, mutta ylivoimaisesti eniten mikroyrityksiä, jotka työllistävät yrittäjän ja ehkä 1-2 työntekijää. Juuri nämä mikroyritykset ovat olleet pandemian aiheuttaman kriisin pahimpia kärsijöitä sekä toimialansa suhteen että myös mahdollisten sairauspoissaolojen taloudellisten ja tuotannollisten vaikutusten suhteen.

Hankkeen varsinaiseen kohderyhmään kuuluivat korona-kriisistä kärsineet Nurmeksen alueen yrittäjät. Toimialoista tärkeimpiä olivat matkailu- ja ravintola-ala, palvelu-ala, kuten kauppa, sote- ja hyvinvointipalvelut, henkilökohtaiset palvelut ja tuotannollisilta aloilta erityisesti elintarvikkeiden valmistus. Hankkeen kohderyhmään kuuluvat yritykset mikroyrityksistä PK -yrityksiin.

Tällä hankkeella haettiin erilaisia yrityskohtaisia ja toimialakohtaisia ratkaisuja pandemiasta eniten kärsineiden yritysten ja toimialojen yritystoiminnan elvyttämiseksi. Pääsääntöisesti haettavat ratkaisut olivat yrityskohtaisia kehittämistoimenpiteitä, joilla parannettiin yrittäjien ja työntekijöiden osaamista taloudesta, haettiin uusia markkinointi- ja myyntikanavia sekä osaamista, parannettiin yrittäjien ja työntekijöiden jaksamista ja haettiin uusia markkinoita joko tuotekehityksen tai markkina-alueen ja myyntimenetelmien laajentamisen avulla.

Hankkeen ehdottomasti tärkein lisäarvo oli hankkeen kautta saatavien resurssien kohdentuminen kohderyhmien päivittäisen yritystoiminnan kehittämiseen, uusien toimintatapojen käyttöönottamiseen ja työssä jaksamiseen ja tulevaisuuden ennakointiin. Hankkeen tärkein tavoite oli saada yrityksiin valmiutta selvittää päällä olevasta kriisistä ja valmistautua samalla mahdollisesti jatkossa tuleviin yllätyksellisiin muutoksiin. Lisäarvoa osaamisen kehittämiseen toi yhteistyö Karelia-Ammattikorkeakoulun kanssa.

Päätavoitteen ja lisäarvon mukaisesti hankkeen tavoitteena oli sopeuttaa yrityksiä vastaamaan korona kriisin aiheuttamiin, toimintaympäristössä tapahtuviin muutostilanteisiin. Lisäksi tavoitteena oli yritysneuvontapalvelujen kehittäminen ja kyky tarttua yrityksiä muutostilanteessa ahdistiin ongelmiin.

Tärkeimmät toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi olivat:

Yritysten digi-osaamisen kehittäminen:

Yritysten digi-osaamisen ja ratkaisujen kehittäminen toteutettiin yhteistyössä Karelia-Ammattikorkeakoulun kanssa ja kilpailutettujen digiasiantuntijayritysten tarjoamien palvelujen kautta. Toteutuksissa kehitettiin yritysten ICT-taitoja vastaamaan tämän päivän tarpeita: mm. sidosryhmien vaatimien sovellusten käyttöön liittyen lyhytkoulutuksin (Instagram, Facebook, LinkedIn, yms.). Digiasiantuntijapalveluin toteutettiin ja kehitettiin yrittäjien taitoja kotisivujen ilmeen ja responsiivinen toteutuksen, hakukoneoptimoinnin, verkkokaupan ja sen kehittämisen sekä taloudenhallinnan työkalujen käyttöön. Koulutettiin yrityksiä kehittämään yritysten digitaalisia palveluja ja tuotteita, AR- ja VR-teknologia (mm. yrityskohtaiset tuotteet) Ohjattiin yrityksiä sosiaalisen median hyödyntämiseen yrityksen markkinoinnissa. Tuotettiin yrityksille yhteisiä valmennuksia mm. sähköisestä markkinoinnista ja verkkokaupan kehittämisestä. Tilaisuudet järjestettiin osittain lähitoteutuksena, mutta useimmiten välimatkarippumattomasti sen perusteella, mikä toteutustapa palveli parhaiten yritysvalmiuksia vahvistavaa tavoitetta. (Karelia-Ammattikorkeakoulu ja Digiasiantuntijapalvelut: atFlow, Ideaomena ja Digimediat)

Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa käytiin jatkuvaa vuoropuhelua osaamispaketista Pikesin kanssa. Pikes toimi yhteystahoja paikallisiin yrityksiin. Osaamispakettia muokattiin muutamaa otteeseen nimenomaan yrityksiltä tulleiden toiveiden mukaisesti. Karelian ja Pikesin yhteisenä tavoitteena oli osaamispaketin hyödyntäminen yritystoiminnassa mahdollisimman kattavasti.

Yritysten liiketoimintaosaamisen ja tuotekehityksen vahvistaminen:

Liiketoimintaosaamiseen liittyen, toteutettiin talouskriisiin ajautuneiden ja vaarassa oleviin yritysten taloudellisen osaamisen kehittämiseen ja talouden tervehtyttämiseen tärkeitä toimia (Talouden tukityökalut, riskitietoisuuden parantaminen, ennakoiva suunnittelu). Käytiin lävitse hinnoittelun, kannattavuuden ja kannattavuuslaskelmien sekä talouden tunnuslukujen kautta (Erityisesti kaupan alan inventointi / varastojen hallinta / varastoarvon vaikutus kannattavuuteen ja tulokseen) yritysten osaamista asiantuntijapalveluja tarjoamalla. Kilpailutetut toimija KTSHC

Oy Kuopiosta. Intotalo Oy Kajaanista. Tuloksen Tuplaus Oy Tampereelta esim. toteuttivat talouden hallintaan liittyviä koulutuksia ja valmennuksia sekä myynnin ja markkinoinnin haltuunottoon liittyviä koulutuksia (Oy Tuloksen Tuplaus Ab). Sekä matkailutoimialalle erityisesti suunnatun "Muutoskyvykkyys matkailutoimialalle" -koulutustarjonnan kautta (Intotalo Oy).

Yrittäjien ja yritysten työntekijöiden työssäjaksaminen:

Yrittäjien ja yritysten työntekijöiden työssäjaksamista tuettiin asiantuntijaorganisaation (Työluotsi Oy) ohjauksessa, tuottamalla työssä jaksamiseen liittyviä yritysکوhtaista valmennuksia ja johdon mentorointeja. Toteutuksessa käytettiin sekä yritys- että henkilökohtaista työnohjausta niin yrittäjille kuin yrityksen henkilöstölle (yrityksen eri teameille).

ja Paikallisen kysynnän elvyttäminen:

Paikallista kysyntää elvytettiin "Löydä läheltä!" kampanjan ympärille rakennetuilla toimenpiteillä. Hankkeessa kilpailutettiin toimija, joka laati ilmeen kampanjalle sekä yhteistyötä tehtiin Nurmeksien kaupungin, Ylä-Karjala median sekä Nurmeksien ja Valtimon yrittäjät ry kanssa. Hankkeessa tavoiteltiin erityisesti kuluttaja-asiakkaita. Kuluttajien tavoittamiseksi toteutettiin radiomainontaa Radio REX kanavalla, kilpailuun eri tilaisuuksissa (esim. Bongaa paikallista, Valtimon syysmarkkinoilla 2022 ja 2023, Potakkajuhlilla, Lähilauantai, Kesäkampanja matkailijoille suunnattuna, yms.). Ilmoituksia oli Ylä-Karjala mediassa ja Ylä-Karjala lehti julkaisi myös artikkelin "Löydä läheltä!" kampanjasta ja sen tavoitteista. Kampanjassa hyödynnettiin sekä radiota, perinteisiä mediakanavia ja digitaalista markkinointia.

Haasteena hankkeessa oli joidenkin tarjottavien koulutusten ja valmennusten osalta saada riittävästi yrityksiä mukaan. Kaikki pystyttiin kuitenkin toteuttamaan. Toimenpiteitä ja työtä osallistujien saamiseksi jouduttiin tekemään. Aihealueet kiinnostivat, mutta koulutuksen ja yrittäjien aikataulujen sovittaminen oli joissain usein haastavaa, kun oli kyseessä yritysryhmäkohtainen koulutus / valmennus. Lyhyissä koulutuksissa, joissa veloitus yrityksiltä oli marginaalinen (35 EUR/yritys), peruutukset tai poisjäännit olivat valittavan yleisiä. Tähän liittyen tulevissa hankkeissa vastaavien palveluja toteutettaessa, on ajateltu, että otetaan käyttöön maksu, jos ilmoittautumista ei peruuteta riittävän aikaisessa vaiheessa.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Hankkeen tärkeimpänä tavoitteena oli auttaa alueen yrityksiä selviytymään korona-pandemian aiheuttamista talous ym. vaikeuksista. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi asetettiin seuraavat määrälliset ja laadulliset alavoitteet:

Hankkeen tavoitteissa oli saada mukaan 35 kpl mikroyrityksiä, 12 kpl pieniä yrityksiä, 3 kpl keskisuuria yrityksiä eli yhteensä 50 yritystä. Hankkeen tuloksena tavoitettiin Nurmeksien alueelta yhteensä 83 yritystä, joista 58 mikroyritystä ja 25 pk-yritystä

Hankkeen tavoitteissa (Hankehakemuksen kohta 5.2. tavoitteet) oli järjestää 50 kpl yritysکوhtaista koulutus/kehittämispäiviä ja 10 kpl yritysten yhteisiä koulutuspäiviä. Hankkeen tuloksena järjestettiin yhteensä 77 koulutus/kehittämispäivää (tilaisuudet 1km x osallistujat 1km yrityksistä) seuraavan jaottelun mukaisesti:

- Tuloksena toteutunut yhteensä 67 koulutus/kehittämispäivää (liiketoimintaosaamisen vahvistaminen)
- Tuloksena toteutunut yhteensä 7 yritysکوhtaista asiantuntijapäivää (Digiasiantuntijapalvelut / digitalisaation kehittäminen)
- Tuloksena toteutunut yhteensä 3 yritysکوhtaista asiantuntijapäivää (Työssä jaksaminen).

Hankkeen tavoitteissa oli järjestää yritysten yhteisiä koulutuspäiviä 10. Hankkeen tuloksena toteutui 11, joista:

- Tuloksena toteutunut Karelia amk kanssa toteutetut digitalisaation kehittämistilaisuudet (kesto 3 t) yhteensä 9 tilaisuutta/koulutuspäivää, joissa mukana 33 henkilöä yrityksistä
- Tuloksena toteutunut "Kaikki väki myymään" koulutus, jossa mukana 17 henkilöä yrityksistä
- Tuloksena toteutunut yhteistilaisuus Lieksan Kehitys - Lieksan Kehitys Oy kanssa "Digitaalisen myynnin ja markkinoinnin" 1.11.2021 sekä "Tuotteista ja Tuotteen Myyntiä" valmennus 24.3.2022, jossa mukana 8 henkilöä Nurmeslaisista yrityksistä.

Hankkeen tavoitteissa oli liiketoiminnan kehittämiseen tähtäviä kehittämistoimenpiteitä 50 kpl, 40 mukana yritykselle. Hankkeessa on toteutunut seuraavasti:

- Tuloksena toteutunut 71 yritykseen, joista kehittämistoimenpiteinä: Rahoitus 12, Liiketoiminnan kehittäminen 38, Kansainvälistyminen 2

Hankkeen tavoitteissa oli, että mukana olevien yritysten muutoskyvykkyys paranee ja ne ovat valmiimpia selviämään tämänhetkisestä ja mahdollisesti yritystä jatkossa kohtaavista kriisitilanteista (vaikuttavuuden arvio yrittäjiltä) sekä yrittäjien ja yritysten työntekijöiden liiketoiminnan osaaminen kasvaa ja työssäjaksaminen paranee hankkeen toimenpiteiden vaikutuksesta (vaikuttavuuden arvio yrittäjiltä). Hankkeen vaikutusten arviointiin valmisteltiin sisäinen työkalu ja yrityksiltä pyydettiin kunkin tilaisuuden jälkeen palautetta hankkeen toimenpiteiden vaikutuksista. Hankkeessa kysyttiin yrittäjiltä palautetta siitä, miten eri tarjotut toimenpiteet tukivat yritysten liiketoimintaa. Digitalisaatioon liittyvät toimenpiteet tukivat erityisesti mikroyrityksiä ja liiketoimintaansa aloittavia yrityksiä tarjoamalla osaamista sosiaalisen median kanavien käyttöönotossa "Hyvä yleiskatsaus aiheeseen"; "Olisin tarvinnut vielä yksinkertaisempaa". Sosiaalisen median kanavien eri markkinointi- ja myyntityökalujen käyttöön. "Verkkönäkyvyyden parantaminen on meillä juuri ajankohtainen aihe ja se kiinnostaa joka kulmasta." Talousvalmennus tarjosi yrityksille hinnoittelutyökalun kehittämiseen, talouden tunnuslukujen ymmärtämiseen. "Tärkeä työkalu hinnoitteluun, josta hyvä jatkaa kehitystyötä yrityksessä" yritysکوhtaisten valmennusten tuloksena saatu työkalu jota kehitetään. Myynti- ja markkinointi koulutus ja -valmennus tarjosi "Työkalun automatisoidun myynnin kehittämiseen ja vuosikellon käyttöönoton markkinointisuunnittelussa."

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

REACT-rahoituksen mukaisesti hanke oli suunniteltu lisäresurssiksi yritysten selviämiseksi korona-pandemian aiheuttaman kriisin yli. PIKES Oy:n ja Karelia-Ammattikorkeakoulun yhteistyötä jatketaan hankkeen aikana toteutettujen mallien kautta.

Yritysten hankkeen aikana saama tuki digitalisaation kehittämiseen, liiketoiminnan kehittämiseen sekä jaksamiseen ja paikallisen kysynnän elvyttämiseen "Löydä läheltä!" kampanja saa yhä jatkoa, jolloin PIKES Oy:n yritysneuvonta jatkaa hankkeen aikana tehtyjen yritysten kehittämistarpeiden toteuttamista ja toteutettujen kehittämistoimien vaikuttavuuden arviointia. Paikalliskampanjaan liittyen "Löydä läheltä!"

toimenpiteet jatkuvat Nurmeksessä ja Valtimon yrittäjät ry ylläpitämän 360-palvelukartan (<https://360palvelukartta.fi/kartat/nurmesjavaltimo/>) avulla, jossa paikalliset yritykset voivat tuoda omaa näkyvyyttään esille.

Karelia amk toimittaa Pikesille laajan materiaalipankin hyödynnettäväksi yrityskoulutuksia ja -tilaisuuksia varten. Kareliassa jatketaan yrityskoulutusmateriaalin laadullista kehittämistä osana mikro-opintokoulutustarjonnan rakentamista, sekä osana laajaa TKI-toimintaa (esimerkiksi Voima-hanke). Niistä saatava materiaali ovat alueellisesti yleisesti hyödynnettävissä. Karelian osalta hankkeen kokemusten perusteella kehitetään myös Avoimen korkeakoulun tarjontaa jatkuvan oppimisen näkökulmasta.

Hankkeessa saavutettuja oppeja/ kokemuksia sekä työkaluja hyödynnetään myös yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden valmistelussa. Hankkeen aikana kasvusuunnitelmia tehneiden yritysten kanssa sparraustyö ja seurantatyö jatkuu sekä uusia halukkaita yrityksiä otetaan kasvun polulle mukaan.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiin suunniteltu kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutettiin Nurmeksessä. Nurmeksessä on noin 530 toimivaa yritystä, joista suurin osa on henkilöyrityksiä 192 kpl ja osakeyhtiöitä on toiseksi eniten 183 kpl:tta. Nurmeksessä elinkeinorakenne muodostuu valtaosin metsä-, elintarvike- ja metalliteollisuudesta sekä matkailusta. Hankkeeseen osallistui pääasiassa kaupan, palvelualojen sekä matkailualan yrityksiä. Hankkeessa oli mukana muutama teollinen yritys. Lähes poikkeuksetta hankkeeseen osallistunut yritys oli mikro- tai pienyritys, joka työllisti yrittäjän lisäksi yhdestä kahteen työntekijää. Muutama suurempi ns. työnantajayritys oli mukana hankkeen toimenpiteissä. Hankkeelle määritelty kohderyhmä tavoitettiin hyvin. Kaikki yritykset kohderyhmästä eivät kuitenkaan halunneet käyttää hankkeen palveluja hyödykseen. Hanke aikaa jatkettiin 4 kuukaudella hankkeen viimeisenä vuotena. Tuolloin lisättiin myös ostopalveluihin käytettävää rahaa, joka suurelta osin ehdittiin hyödyntämään yrityksille tuotetuilla asiantuntijapalveluilla.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Hankehakemuksessa esitetyt määrälliset tavoitteet, joita osallistuvien yritysten lkm huomioiden oli: mikroyritykset 35, pieni yritys 12 ja keskisuuri yritys 3. Hankkeen tuloksena tavoitettiin Nurmeksessä yhteensä 83 yritystä, joista 58 mikroyritystä ja 25 pk-yritystä.

Hankkeessa ei oltu eritelty hankkeeseen osallistuvien henkilöiden lukumäärää, koulutustasoa, ikäryhmittelyä tai sukupuolta. Näitä ei myöskään seurattu hankkeen aikana.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hyvin hankkeen toteutusta. Hankkeen kohderyhmä, joka koostui pääasiassa mikroyrityksistä 58 yritystä (83 yritystä mukana hankkeessa) oli hyvin tavoitteen mukainen. Sisäisesti asetettiin tavoitteita eri tilaisuuksien osallistuvien yritysten määrälle. Tyypillisesti tavoiteltiin 3 - 5 yrityksen osallistumista per tilaisuus / koulutus / valmennus.

Karelia amk tarjoamiin lyhytkoulutuksiin asetettiin tavoitteeksi saada 3 - 5 yritystä per tilaisuus. Tilaisuuksia oli kaiken kaikkiaan 9 ja niihin saatiin 33 henkilöä yrityksistä. Tavoiteraja 3 yritystä / tilaisuus saavutettiin.

Digiasiantuntijapalveluille (ostopalvelut) asetettiin tavoitteeksi 5 - 8 yritystä. Toteutuksia oli yhteensä 8 eri yritykseen hankkeen aikana.

Yritysten liiketoimintaosaamisen vahvistaminen (Ostopalvelut) eri osa-alueille valittiin 5 eri asiantuntijapalvelun tuottajaa (kilpailutusten kautta) seuraaville osa-alueille:

- Muutoskyvykkyyden parantaminen matkailun toimialalla – Intotalo Oy; Tavoite saada mukaan 5-7 yritystä, onnistuttiin tavoittamaan 2 yritystä
- Talousvalmennus – Konsulttitoimisto Seppo Hoffren Consulting Oy; Tavoite saada mukaa 3-5 yritystä, onnistuttiin tavoittamaan 4 yritystä (joista 8 osallistujaa)
- Myynti ja markkinointi valmennus – Konsulttitoimisto Seppo Hoffren Consulting Oy; Tavoite oli saada mukaan 3-5 yritystä, onnistuttiin tavoittamaan 3 yritystä (joista 10 osallistujaa); Tämän lisäksi koulutus järjestettiin samanaikaisesti Lapinlahdella kahdessa yrityksessä (Hanke ei osallistunut näiden yritysten tukemiseen)
- Lakiasiantuntijapalvelu – Asianajotoimisto Kontturi & Co. Oy; Ei erityistavoite, mutta onnistuttiin tavoittamaan 2 yritystä
- Myyntikoulutus – Kehitä B2B myyntiä – Oy Tuloksen Tuplaus Ab (Pasi Rautio); Tavoite oli saada mukaan 3-5 yritystä, onnistuttiin tavoittamaan 3 yritystä (joista 6 osallistujaa)

Yhteensä edelliseen kohtaan liittyen, tavoitteena oli toteuttaa asiantuntijapalvelut yksittäisille yrityksille, yhteensä 10 - 12 yritykselle, onnistuttiin tavoittamaan 14 yritystä

Yrittäjien ja yritysten työntekijöiden työssäjaksaminen ja työhyvinvointi (toteuttajana Työluotsi Oy, Joensuu). Tavoitteena oli toteuttaa yrityskohtaiset palvelut 10 yrityksessä, onnistuttiin tavoittamaan 3 yritystä. Tavoitteena oli myös toteuttaa yritysryhmäkohtaiset (vertaistukiryhmä) palvelut; 2 kpl, mutta tätä ei onnistuttu toteuttamaan. Riittävää kiinnostusta ei yrityksistä löytynyt tälle vertaistukipalvelulle. Tavoitteena oli myös toteuttaa 2 webinaaritalaisuutta (INFO tarjottavien palvelujen luonteesta), Max. 15 minuuttia. Nämä toteutettiin Työluotsi Oy:n toimesta.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Hanke osaltaan syvensi mikroyritysten: erityisesti kaupan, palvelualan ja matkailuyritysten avustamiseen liittyvää osaamista ja laajensi neuvontatyössä käytettyjen työkalujen valikoimaa. Eryityisesti Karelia amk:n lyhytkoulutukset tarjosivat yritysasiantuntijalle laajasti lisätieto digitaalisten työkalujen käyttöön ja sosiaalisen median markkinointiin liittyen.

Yritysasiantuntija hyödynsi myös liiketoiminnan kehittämiseen suunnattuja koulutuksia ja valmennuksia, osallistamalla koulutuksiin ja osallistamalla joidenkin yritysten kanssa heidän omiin kehittämistoimenpiteisiin. Erityisesti koulutukset taloushallintoon, talouden tunnuslukujen ymmärtämiseen ja hinnoittelumallien rakentamiseen liittyen lisäsivät yritysasiantuntijan omaa osaamista. Myynti- ja markkinointikoulutukset antoivat yritysasiantuntijallekin lisää informaatiota ja ymmärrystä myynnin ja markkinoinnin kehittämiseen ja siten vahvasti osaamista, jota oli tarjota alueen yrityksille. Aineisto näistä eri koulutuksista ja valmennuksista ovat myös PIKES muiden asiantuntijoiden käytettävissä.

Hankkeen toteutuksessa todettiin hyväksi tavaksi järjestää ensin yhteinen yritysryhmäkohtainen koulutus tilaisuus ja sen jälkeen yritykset saivat halutessaan lisäosaamista yritysakohtaisissa valmennuksissa ja pystyivät siten tuomaan esille vain heitä koskevia osaamispuutteita tai heitä askarruttavia kysymyksiä.

6.2 Toteutiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Hankkeessa tarjottiin yrityksille useita eri koulutus- ja valmennuskokonaisuuksia. Karelia amk tarjosi lyhyitä (noin 3 tunnin) koulutuksia digitaalisuuden kehittämiseen ja niiden osalta sisäisissä tavoitteissa oli asetettu 3 - 5 yrityksen osallistuminen / tilaisuus. Tilaisuuksia oli kaiken kaikkiaan 9 ja niissä oli mukana 33 henkilöä yrityksistä. Näin ollen sisäisesti asetettuun tavoitteeseen päästiin. Tahtotila oli korkeampi. Tilaisuudet järjestettiin iltapäivisin klo 15:00 - 18:00 välisenä aikana ja pääsääntöisesti etäyhteyksien kautta toteutettuina. Haasteena oli, että ilmoittautuneita oli usein hyvin, mutta sitten viime hetkessä peruutettiin osallistuminen tai ei ilmoitettu peruuntumisesta laisinkaan. Kaikki tilaisuudet voitiin kuitenkin toteuttaa, vaikka toteutusajankohtaa jouduttiin kerran tai pari siirtämään.

Yritysryhmäkohtaisiin koulutus- / valmennustilaisuuksiin tiedettiin ennakolta, että haasteena tulee olemaan riittävän yritys / osallistujamäärän tavoittaminen. Näissä pidempikestoisissa tilaisuuksissa on aina niin kouluttajan kuin yritystenkin aikataulujen sovittaminen haasteellista. Joitain tilaisuuksia jouduttiin siirtämään viime hetken peruutusten vuoksi, mutta kaikki suunnitellut koulutukset pystyttiin järjestämään. Tarvittavaa joustavuutta löytyi erityisesti valittujen asiantuntijayritysten suunnalta.

Kuitenkin hankkeen tavoitteena oli toteuttaa asiantuntijapalvelut (liiketoiminnan kehittäminen) yksittäisille yrityksille. Tavoitteeksi asetettiin, että saadaan mukaan yhteensä 10 - 12 yritystä. Tavoitteessa onnistuttiin kaikesta huolimatta ja onnistuttiin tavoittamaan 14 yritystä.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Ohjausryhmässä oli mukana yksi vaihtuva yrittäjä jäsen, Nurmeksen ja Valtimon yrittäjät ry edustaja, yksi Karelia amk edustaja, rahoittajan edustaja sekä hankkeen toteuttajan puolelta kaksi henkilöä (yritysasiantuntija mukaan laskien). Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana viisi kertaa. Yrittäjä jäsen osallistui kaikkiin ohjausryhmän kokouksiin. Vaihtuva yrittäjä jäsen osallistui kahteen eri kokoukseen. Ohjausryhmä oli avoin, keskustelevalle ja kannustavalle. Ohjausryhmässä käydyt keskustelut toivat esille mm uusia työkaluja sekä vinkkejä hankkeen käytännön toteutukseen. Kaikista hankkeen toimenpiteistä on ollut yritykselle hyötyä. Hanke on innostanut toiminnan kehittämiseen.

Ohjausryhmä antoi positiivista palautetta hankkeen suunnittelusta ja sen toteutuksesta.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Hankkeen asiantuntijapalveluita käyttäneet yritykset kokivat saavansa lisää osaamista ja olivat tyytyväisiä valittuihin asiantuntijoihin. Toteutetut koulutustilaisuudet (niin Karelia amk:n lyhyt koulutukset kuin asiantuntijapalvelujen kautta toteutetut koulutukset) saivat hyvät arvosanat osallistujilta ja PIKES tarjontaa hankkeen kautta oltiin tyytyväisiä. Yritykset pitivät hyvänä työskentelytapana koulutuksia, joissa yritysryhmänä oltiin ensin mukana koulutuksissa (ja yrityksistä osallistui useampi henkilö koulutuksiin) ja sitten tarjottiin yritykselle mahdollisuus saada yritysakohtaisia osaamista kehitettävään asiaan.

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta	x		Hankkeella ei ole sukupuolivaikutuksia, kaikki yritykset yrittäjän sukupuolesta riippumatta ovat hankkeen kohderyhmää.
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)	x		Hankkeen toimenpiteet ovat sukupuolineutraaleja.
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Hankkeen päätavoite on kaikkien kohderyhmään kuuluvien yritysten auttaminen talouskriisistä selviämisessä.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Välillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	1	3	Kestävä kehitys ja digitaalisten palvelujen käyttäminen osana kestävästä kehitystä huomioitu hankkeen suunnittelussa.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	1	3	Ilmastonmuutos ei ole tämän hankkeen riskitekijä.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	0	0	Ei vaikutusta
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	3	4	Digitalisaation vaikutuksesta liikkuminen vähenee

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Väiillinen vaikutus	
Natura 2000 -ohjelman kohteet	0	0	Ei vaikutusta
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	0	0	Ei vaikutusta
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	0	0	Ei vaikutusta
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	5	7	Yritysten liiketoimintaa kehitetään vastaamaan korona-kriisin jälkeistä kestävä kehityksen mukaista liiketoimintaa.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	5	6	Yritysten uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämisessä huomioidaan kestävä kehityksen mukainen liiketoiminta
Liikkuminen ja logistiikka	4	5	Yritysten mukautumiskykyä kriisin aiheuttamiin pysyviin toimintamalleihin halutaan kehittää
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	8	8	Hankkeessa kohdennettiin erityisesti toimenpiteitä yrittäjien ja työntekijöiden jaksamiseen ja työhyvinvointiin.
Tasa-arvon edistäminen	0	0	Hankkeen toiminta on ollut sukupuolineutraalia.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	0	0	Ei vaikutusta
Kulttuuriympäristö	0	0	Ei vaikutusta
Ympäristöosaaminen	0	0	Ei vaikutusta

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

PIKES-kotisivuilla, PIKES-uutiskirjeillä, jota jaetaan sähköisesti Nurmeksen alueen yrittäjille. Hanketta esiteltiin mm Pohjois-Karjalassa toimivien kehitysyhtiöiden yhteisessä Teams -kokouksessa. "Löydä Lähetä!" paikallisen kysynnän elvyttäminen kampanjasta oli artikkeli Ylä-Karjala mediassa ja hankkeeseen viitattiin useammassa artikkelissa.

Hankkeen logot olivat esillä kaikissa hankkeeseen liittyvässä materiaalissa, kuten tilaisuuksien kutsuissa, hanke esittelyssä PIKES:n kotisivuilla, hankkeen julisteessa, ohjausryhmän kokouskutsuissa ja pöytäkirjoissa. Hankkeen aikana kohdattiin 83 yritysasiakasta, joiden kanssa tehty työ sivusi hankkeen teemaa. Hankkeen saamaa näkyvyyttä voidaan pitää odotusten mukaisena.

Karelia amk, Timo Rui ja Keijo Koskinen tekevät hankkeen toimista ja opetuksista artikkelin, jossa julkaisukanavana ainakin Pulssi-portaali.

Hankkeesta ja sen tuloksista on tiedotettu PIKES omissa kanavissa.

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

Hankkeella oli yhteyksiä muihin hankkeisiin:

Hankkeen toiminnalla kehitetään edelleen hyvin liikkeelle lähtenyt yritysten koronasta selviytymisen toimenpiteitä "Korona-kriisin haittojen minimointi" -hankkeen (S22031). Lisäksi hake teki yhteistyötä "Buustia kasvuun - osaamista yrityksiin" -hankkeen (S21819) kanssa kasvuyritysten kehittämisessä. Buustia-hankkeen toimenpiteinä olivat yrityksen selvät kasvuun tähtäävät toimet ja Muuntokkykyys-hankkeen toimenpiteinä koronan aiheuttamien häiriötilanteiden tasaaminen. Lisäksi hanke teki yhteistyötä maakunnallisesti muiden kehittämissyhtiöiden ja organisaatioiden vastaavien hankkeiden kanssa. Lieksan Kehitys Oy hankkeen "Lieksa REACT - koronasta kohti uutta normaalia - S22475" hankkeen kanssa Nurmeksessa oli yrityksiä mukana kahdessa eri tilaisuudessa: Digitaalisen myynnin ja markkinoinnin valmennus 1.11. 2022 Lieksassa ja Tuoteista ja Tuplaa Myyntisi valmennus 24.3.2022 Lieksassa. Hankkeella oli yhteyksiä "Hallitukset töihin Pohjois-Karjalassa", Joensuu Kauppakamarin toteuttamaan hankkeeseen (S22806) välittämällä viestiä yrityksiin hallitustyöskentelyn merkittävydestä yrityksissä.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Hankeaineisto säilytetään:

Hankeaineisto sijaitsee PIKES Oy:n Teams -järjestelmässä digitaalisessa muodossa "Yritysten muutokkykykyden parantaminen" kanavassa.

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus PIKES Oy hallinnassa
Kauppatori 1
75500 NURMES

Yhteyshenkilö:
Jukka Nevalainen
p. 0400 250 552
sp. jukka.nevalainen@pikes.fi

Osatoteuttaja

Karelia ammattikorkeakoulu
Tikkarinne 9 / Karjalankatu 3
80200 JOENSUU

Yhteishenkilöt:
Timo Rui (Projekti)
p. 050 311 9474
sp. timo.rui@karelia.fi

Sissi Pyykönen (talous)
sp. sissi.pyykonen@karelia.fi

Digijärjestelmän ylläpito, tietoturva ja varmuuskopiointi ostetaan Meita Oy:ltä. (Meidän IT ja talous Oy Y-tunnus 2945110-4 Tukkipolku 1 53900 Lappeenranta).

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

Lomake jätetään järjestelmässä viranomaiskäsitteilyyn vahvasti tunnistautuneena valtuudella Rakennerahastohankkeen asiakirjojen valmistelu ja käsitteilyyn jättäminen. Tämä korvaa perinteisen allekirjoituksen. Paperilomaketta ei allekirjoiteta käsin eikä sitä lähetetä postitse viranomaiselle

S22474 Yritysten muutoskyvykkyden parantaminen

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman toteuma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	% nettokustannuksista
1. Palkkakustannukset	170 057,27	Kuntien rahoitus: tuensaajan omarahoitus	29 178,81	12,04
2. Ostopalvelut	49 536,29	Muu julkinen rahoitus: tuensaajan omarahoitus	12 911,05	5,33
3. Flat rate	28 909,74	Yhteensä	42 089,86	17,37
Kustannukset yhteensä	248 503,30			
4. Tulot	-6 125,00			
Nettokustannukset yhteensä	242 378,30			

Rahoitussuunnitelma yhteensä	58 761,00	
------------------------------	-----------	--

Kustannusarvio yhteensä	349 516,00
-------------------------	------------